

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 29 października 1923*r.

w przedmiocie budowy, ustawiania i dozoru kotłów parowych na statkach.

Na mocy art. 2 ustawy z dnia 31 maja 1921 r. o nadzorze nad kotłami parowymi (Dz. U. R. P. № 50 poz. 303) w brzmieniu ustawy z dnia 6 grudnia 1921 r. (Dz. U. R. P. № 108 poz. 786) zarządza się co następuje:

I. ZAKRES I PRZEDMIOT.

§ 1. 1. Wszystkie kotły parowe, ustawione dla używania na statkach żeglugi wewnętrznej i morskiej, prywatne i rządowe, podlegają postanowieniom niniejszym z wyjątkiem:

- a) kotłów na statkach wojennych i
- b) kotłów na statkach, które należą do Państw obcych i chwilowo przebywają na wodach Polskich.

2. Przez statek, w znaczeniu niniejszych przepisów, należy rozumieć zeskład (konstrukcję) unoszący się na wodzie, na którym jest używany kocioł parowy.

Oznaczenia ogólne.

§ 2. 1. Za miarę ciśnienia pary przyjmuje się „ciśnienia robocze”, wyrażone w atmosferach i rów-

nające się nadwyżce ciśnienia pary w kotle ponad ciśnienie atmosferyczne.

2. Za ciśnienie odpowiadające jednej atmosferze przyjmuje się ciśnienie równe jednemu kilogramowi na jeden centymetr kwadratowy.

3. Powierzchnię ogrzewalną kotła stanowi ta część powierzchni ścian kotła, na której ściany stykają się z jednej strony z wodą, a z drugiej z gazami spalinowymi. Wielkość powierzchni ogrzewalnej oblicza się w metrach kwadratowych i ściśle według wymiarów ścian po stronie omywanej wodą.

II. BUDOWA.

Materiał kotłów.

§ 3. 1. Ściany kotła mają być wykonane z żelaza zlewne go lub zgrzewne go w wyborowym gatunku.

Przez ściany kotła rozumie się całkowitą powierzchnię, zawierającą objętość kotła między zaworami dla wypuszczania pary i wypróżniania kotła z wody, z wyjątkiem uzbrojenia połączonego z kotłem.

Miedz może być używana na paleniska zaś mosiądz tylko w postaci rur bez szwu, których średnica nie przekracza 65 mm. w świetle.

Dla nasad złączonych bezpośrednio ze ścianami kotła może być używana stal łana, o ile forma przekroju tych nasad jest okrągła lub owalna i prześwit ich względnie dłuższa oś owalu nie przekracza 250 mm.

Wymaganie to nie dotyczy cylindrów maszyn parowych ustawianych na kotle.

Linja ogniowa i wodna.

§ 4. 1. Przez linię ogniową należy rozumieć najwyższą granicę wysokości, jaką osiąga ogrzewana spalinami powierzchnia kotła przy poprzecznym pochyleniu statku o cztery stopnie.

Nie wchodzi tu w rachubę powierzchnie omywane częściowo parą, które z drugiej strony ogrzewają się spalinami uprzednio ostudzonemi przez przejście powierzchni ogrzewalnej, zanim osiągną powierzchnię omywaną parą, wynoszącej 40-krotną powierzchnię rusztu.

2. Linja wodna czyli najniższy dopuszczalny poziom wody w kotle, kiedy jest pod parą, powinna się wznosić ponad linię ogniową:

- a) w kotłach ustawianych na statkach pływających na wodach wewnętrznych przynajmniej 100 milimetrów lub nie mniej jak 150 milimetrów w kotłach, których powierzchnia lustra wody nie przekracza 1,3 krotnej powierzchni rusztu.
- b) w kotłach ustawianych na statkach morskich— przynajmniej 150 milimetrów.
- c) w kotłach pionowych linja wodna powinna leżeć przynajmniej na poziomie $\frac{1}{8}$ wysokości między podniebieniem paleniska a dennicą kotła.

Przy kotłach nie posiadających rusztu w miejsce ich powierzchni przyjmuje się w powyższych obliczeniach czterokrotny przekrój pierwszego kanału spalinowego.

Otwory do czyszczenia kotła.

§ 5. 1. Kocioł powinien mieć włącz do wchodzenia wewnątrz i potrzebną ilość odpowiednio rozmieszczonych, szczelnie zamykanych otworów do czyszczenia wewnątrz z osadów. Wykroj dla włącz powinien mieć wymiary nie mniejsze jak 300×400 milimetrów i oś krótszą skierowaną wzdłuż kotła. Wykroj na włącz powinien być wzmocniony.

Zawory bezpieczeństwa.

§ 6. 1. Każdy kocioł ma być opatrzony co najmniej w dwa jednakowe zawory bezpieczeństwa, obciążone bezpośrednio sprężynami, połączone z kotłem najkrótszym króćcem lub bezpośrednio i ustawione w miejscu dostępnem. Z króćca, na którym są umieszczone zawory, nie może być brana para.

2. Zawory mają być tak zbudowane, żeby, kiedy kocioł jest pod parą, można było je przedmuchiwać i w siedliskach obracać. Powierzchnie uszczelniające grzybków powinny być płaskie i poziome. Nacisk sprężyn ma być tak ustalony żeby po przekroczeniu granicy dozwolonego ciśnienia pary w kotle, zawory otwierały się samoczynnie i wypuszczały nadmiar pary nazewnątrz nie pozwalając na wyższy wzrost ciśnienia pary w kotle ponad jedną dziesiątą dozwolonego.

Objaśnienie: Prześwit zaworu może być obliczony podług wzoru

$$F = 15 \cdot H \cdot \frac{1000}{P \cdot K}$$

w którym oznacza: F—przekrój zaworu w milimetrach kwadratowych, H—powierzchnie ogrzewalną kotła w m², P—ciśnienie robocze pary w atmosferach, K—ciężar jednego metra sześciennego pary w kg. przy ciśnieniu P.

3. Zawór powinien mieć urządzenie (np. rurki odpowiedniej długości lub podkładki), któreby nie pozwalało na powiększenie nacisku sprężyny ponad ustalony dla danego ciśnienia pary. Sposób w jaki urządzenie wykonano, z podaniem wymiarów ograniczających nacisk powinien być zaznaczony w protokole odbioru technicznego kotła.

4. Jeden z zaworów bezpieczeństwa, z wyjątkiem zaworów kotłów ustawionych na statkach morskich, ma być umieszczony w ten sposób, aby można było go sprawdzić z pokładu statku.

5. Para wychodząca z zaworów, z wyjątkiem kiedy zawór jest dostępny z pokładu statku, powinna być rurami odprowadzana nazewnątrz bezpośrednio w atmosferę. Zawory mają być opatrzone w stałe otwarte odwodnienia, nie pozwalające na gromadzenie się wody na grzybkach.

6. Zmiana ustalonego obciążenia zaworów może być dokonana tylko przez organa dozoru kotłów i powinna być zaznaczona w książce rewizji kotła.

7. O ile na statku morskim zajdzie potrzeba silniejszego dociągnięcia sprężyn zaworów ponad ustalone, wtedy może to być dokonane przez mechanika statku, jednak pod warunkiem żeby wysokość dozwolonego ciśnienia pary w kotle nie została z tego powodu powiększona.

O zaszczytnej potrzebie dociągnięcia sprężyn i dokonaniu tego powinno być przez mechanika statku zaznaczone w książce rewizji kotła.

8. Przegrzewacze pary powinny być opatrzone w ostrzegawczy zawór bezpieczeństwa.

Manometr.

§ 7. 1. Każdy kocioł ma być opatrzony w dwa manometry, połączone z przestrzenią parową kotła rurkami syfonowemi.

Manometry mają być połączone rurkami syfonowemi za pomocą kranów trójprzelotowych, których jeden wolny wylot do przedmuchiwaną ma kołnierz o średnicy 38 mm. i grubości 6 mm. dla przytwierdzenia manometra kontrolującego. Na rękojeściach tych kranów mają być zrobione kreski odpowiadające kierunkom wylotów.

2. Manometry powinny być wyraźne, o średnicy nie mniejszej niż 100 mm., mieć podziałkę w atmosferach, odpowiadającą przynajmniej ciśnieniu próbnemu dla nowego kotła i oznaczoną na podziałce czerwoną kreską wysokość dozwolonego roboczego ciśnienia. Jeden z nich ma być umieszczony w miejscu widocznym dla obsługi kotła, zaś drugi w miejscu widocznym z pokładu statku i zabezpieczony od zamazania. W maszynowni oddzielonej od kotłowni powinien być także umieszczony oddzielny manometr.

3. Przy większej liczbie kotłów mających połączone przestrzenie parowe wystarcza jeden manometr przy każdym kotle zaś w miejsce drugiego może być jeden wspólny odłączonych przestrzeni parowych, widoczny z pokładu a na statkach morskich, umieszczony w maszynowni.

4. Przy kotłach z paleniskami z dwóch stron przy każdym palenisku powinien być umieszczony jeden manometr.

Wodowskazy.

§ 8. 1. Dla sprawdzania wysokości poziomu wody w kotle każdy kocioł ma mieć dwa szkła wodowskazowe i dwa krany probiercze z oddzielnymi połączeniami z kotłem. Szkła wodowskazowe powinny być ustawione na jednej wysokości w płaszczyźnie prostopadłej do osi podłużnej statku i rozmieszczone na jednakowej odległości od środka kotła, możliwie najdalej od niego. Kotły z paleniskami z dwóch stron, powinny mieć także od strony drugiego paleniska, przynajmniej jedno szkło wodowskazowe umieszczone pośrodku kotła.

2. Dolny kran probierczy ma być umieszczony na wysokości linii wodnej, a szkło wodowskazowe powinno być widoczne poczynając od wysokości przynajmniej 30 milimetrów ponad linią ogniową i tak umieszczone, aby połowa jego widocznej długości nie leżała powyżej linii wodnej.

3. Krany szkieł wodowskazowych i probiercze mogą być połączone z kotłem rurkami każdy kran z osobna. Rury te powinny być proste tylko w razie kiedy zagiąć uniknąć nie można, dopuszczalne są zagięcia łagodne. Rury proste powinny mieć prześwit nie mniejszy niż 25, zaś zgięte — 38 milimetrów przy kotłach do 25 metrów kwadratowych, powierzchni ogrzewalnej i nie mniejszy 48 milimetrów przy powierzchniach większych.

4. Krany szkieł wodowskazowych i probiercze mają być w ten sposób zrobione, żeby je można było przetykać w czasie kiedy kocioł jest pod parą.

Otwory w czopach (stożkach) kranów winny mieć średnicę nie mniejszą niż 8 milimetrów. Na rękojeściach kranów ma być wyraźnie oznaczony kierunek otworów.

5. Linja wodna i ogniowa powinny być oznaczone kresami na oddzielnych tabliczkach z trwałymi napisami: najniższy poziom wody i linja ogniowa. W braku miejsca na tabliczkach napisy mogą być zastąpione literami NW odnośnie LO. Tabliczki mają być umocowane trwale na ścianie kotła w pobliżu wodowskazów. Do tabliczki z kresą dla linii wodnej, na wysokości kresy, powinny być umocowane poziome wskazówki sięgające do szkieł wodowskazowych. Przy wodowskazach połączonych z kotłem rurami, tabliczki powinny być przymocowane do korpusu wodowskazu.

Wysokość położenia kres na tabliczkach sprawdza się przy odbiorze technicznym i tę sprawdzoną wysokość ponad odznaczającą się widoczną częścią kotła np. krawędzią rury płomiennej lub płaszcza zapisuje się do książki rewizji kotła.

6. Wodowskazy powinny być dobrze oświetlone a rurki szklane ochronione przezrystymi osłonami. Wodowskazy z szklami refleksyjnymi ochron tych nie potrzebują.

Urządzenia zasilające.

§ 9. 1. Każdy kocioł powinien mieć conajmniej dwa oddzielne urządzenia zasilające, w działaniu niezależne od jednego i tego samego mechanizmu. Przynajmniej jedno z urządzeń musi zabezpieczać zasilanie kotła w czasie postoju. Smoczek (injektor) nie może być uważany za drugie urządzenie zasilające.

2. Wydajność każdego z urządzeń ma wynosić dwukrotną ilość wody normalnie przez kocioł odprowadzanej z wyjątkiem, jeżeli jednym z urządzeń jest pompa połączona wprost z maszyną główną. W tym razie półtorakrotną wydajność dla tej pompy należy uznać za wystarczającą.

Dwa urządzenia wystarczają i dla większej liczby kotłów jednocześnie pracujących razem przy jednakowym ciśnieniu, o ile wydajność każdego urządzenia odpowiada powyższym warunkom dla wszystkich kotłów razem wziętych.

3. Pompa ręczna, jako jeden z przyrządów zasilających, może mieć zastosowanie tylko przy kotłach, dla których iloczyn z powierzchni ogrzewalnej w m.² i dozwolonego ciśnienia roboczego w atm. nie przekracza 100.

4. Dla jednego lub więcej kotłów mają być urządzone dwa oddzielne przewody zasilające i w ten sposób aby każdy kocioł mógł być zasilany oddzielnie. Każdy przewód powinien być połączony z kotłem zaworem zwykłym i zaworem zwrotnym zamykanym ciśnieniem pary. Połączenie to powinno być wykonane w ten sposób, żeby bezpośrednio z kotłem lub z króćcem na nim umieszczonym łączył się zawór zwykły zaś bezpośrednio z nim zawór zwrotny.

5. Kotły, pracujące przy różnych ciśnieniach, powinny mieć oddzielne urządzenia zasilające i przewody tłoczące.

6. Urządzenia zasilające, które mają wspólny przewód ssący i tłoczący powinny być, każde z osobna, odcinane od tych przewodów zaworami.

7. Przewód tłoczący pompy połączonej bezpośrednio z maszyną główną, ma być opatrzony w sprężynowy zawór przelewowy.

Zawory i krany.

§ 10. 1. Każdy kocioł ma być połączony z przewodem dla pary zaworem, umieszczonym jaknajbliżej kotła.

2. Każdy kocioł powinien mieć przynajmniej jeden pewnie zamykający, odpowiednio zbudowany spustowy zawór lub kran diawnicowy dla całkowitego wypuszczenia wody z kotła, połączony z kotłem bezpośrednio i umieszczony wraz z połączeniem w miejscu dogodnym.

Rura odprowadzająca od tego zaworu lub kranu ma być połączona ze ścianą kadłuba statku również kranem, którego rękojeść do otwierania lub zamykania można zdjąć dopiero po jego zamknięciu.

3. Wszystkie krany i zawory powinny być szczelne i łatwo się otwierać i zamykać.

4. O ile na statku ustawiono więcej kotłów, wtedy kotły powinny być odcięte zaworami, żeby każdy z nich mógł oddzielnie pracować.

5. Kotły na statkach morskich powinny mieć ponadto kran dla wypuszczania piany, umieszczony na wysokości linii wodnej i kran salinowy.

Odstępstwa od powyższych wymagań.

§ 11. Kotły o powierzchni ogrzewalnej do 20 m² mogą mieć jeden przewód zasilający, jeden manometr, jedno szkło wodowskazowe i dwa krany probiercze albo dwa szkła wodowskazowe bez kranów probierczych, ponadto tabliczka z kresą linii ogniowej jest przy tych kotłach nieobowiązująca.

Godło.

§ 12. Każdy kocioł powinien mieć na ścianie czołowej a w wyjątkowych wypadkach w innym miejscu ściany kotła ale widocznym stale przytwierdzone godło, t. j. tabliczkę metalową z trwałymi napisami podającymi:

- nazwę i siedzibę zakładu, który kocioł zbudował,
- № fabryczny kotła,
- rok budowy kotła,
- wysokość ciśnienia roboczego w atmosferach i z wolnym miejscem dla wybicia urzędowego numeru kotła. Tabliczka powinna być przymocowana do kotła dwoma nitami miedzianymi z krytemi, spiętowanymi na gładko główkami o średnicy 12 mm.

III. POMIESZCZENIE I USTAWIANIE KOTŁÓW.

§ 13. 1. Pomieszczenie kotła powinno być o tyle obszerne i wysokie, żeby pozwalało na dogodną obsługę kotła i swobodny dostęp do urządzeń zasilających, zaworów i uzbrojenia. Podłoga powinna być z blachy żelaznej rowkowanej lub taką blachą pokryta. Pomieszczenie ma być dostatecznie oświetlone. O ile oddział maszynowy jest wspólny z kotłownią, wtedy całe pomieszczenie powinno odpowiadać powyższym wymaganiom.

2. Kotły powinny być dobrze usadowione i zabezpieczone pewnie od zsunęcia się.

3. Ściany lub przegrody drewniane nie mogą być stawiane w bliskości kotła jak również i sam kocioł drzewem otulony.

IV. URZĘDOWY DOZÓR KOTŁÓW.

§ 14. 1. Żaden kocioł nie może być ustawiony bez pozwolenia i używany bez stałego bezpośredniego dozoru, wykonywanego przez wyłącznie do tego powołane przez władzę państwową organy dozoru kotłów, którymi są inżynierowie rewidentzi posiadający odpowiednie upoważnienie.

2. Do bezpośredniego dozoru kotłów należy:

- a) udzielanie pozwoleń na używanie kotłów,
- b) sprawdzanie stanu kotłów co do ich bezpieczeństwa w pracy przez wykonywanie rewizji oraz prób wodnych i
- c) przestrzeganie zachowywania przez właścicieli, ich zastępców oraz obsługę kotłów przepisów dotyczących tego dozoru.

3. Przy wykonywaniu czynności służbowych przez rewidentów winni właściciele kotłów lub ich zastępcy oraz obsługa okazywać im swoją pomoc i wykonywać wszystkie zlecenia, w myśl niniejszych przepisów dawane a także te, które w wyniku rewizji lub próby zaznaczono w książce rewizji kotła.

Rewizje i próby.

§ 15. 1. Kotły podlegają rewizjom zewnętrznym, wewnętrznym i wypróbowaniu ciśnieniem wodnym. W zależności od wyników tych rewizji i prób może być dozwolone lub zabronione dalsze używanie kotła.

a) Rewizja zewnętrzna ma na celu sprawdzenie stanu kotła i jego urządzeń w czasie, kiedy kocioł jest pod parą i polega na sprawdzeniu wodowskazów, manometrów, zaworów bezpieczeństwa, urządzeń zasilających, szczelności kotła w miejscach dostępnych wogóle całego urządzenia związanego z kotłem i jego obsługą, a także na sprawdzeniu, czy ten kto obsługuje kocioł umie obchodzić się z kotłem i urządzeniem do niego należącym i czy wie, jak sobie radzić w razie zauważenia zmian i nieprawidłowości w pracy kotła np. przy niezwykłym ubytku wody, tworzeniu się wypuklin, potrzebie raptownego zatrzymania pracy i t. p.

b) Rewizja wewnętrzna ma na celu sprawdzenie stanu blach kotła, ich połączeń, wzmocnień i wiązań oraz połączeń z manometrem i wodowskazami i wogóle urządzeń związanych z kotłem i jego obsługą.

Dla dokonania tej rewizji kocioł powinien być opróżniony z wody, ściany kotła należy oczyścić z kamienia osadów i sadzy. Otulina powinna być usunięta częściowo lub w całości a także wyjęte rurki płomienne, o ile się to okaże koniecznym. W wypadkach, kiedy budową kotła nie pozwala na dokładne obejrzenie go wewnątrz rewizja wewnętrzna może być uzupełniona próbą wodną. Gdyby rewidowany wewnątrz lub próbowany ciśnieniem wodnym kocioł był połączony z innymi czynnymi kotłami, należy go wtedy na czas próby i rewizji oddzielić od kotłów czynnych przez zasłepianie połączeń parowych i wodnych lub ich rozebranie.

c) Wypróbowanie ciśnieniem wodnym ma na celu stwierdzenie szczelności kotła.

Próbie wodną wykonywa się po rewizji wewnętrznej. Dla dokonania tej próby kocioł powinien być całkowicie wypełniony wodą i połączony ze specjalną ręczną pompą tłoczącą, dostarczoną przez właściciela kotła. Rewizja wewnętrzna i próba wodna mają być wykonane przez tego samego rewidenta.

Wysokość stosowanego ciśnienia wodnego wynosi: przy ciśnieniach roboczych do 5 atm. włącznie podwójne ciśnienie robocze, nie mniejsze jednak niż 3 atm. przy ciśnieniach ponad 5 do 10 atm. włącznie — ciśnienie robocze zwiększone o 5 atm. przy ciśnieniach ponad 10 atm. półtąkrotnie ciśnienie robocze.

Przegrzewacze pary próbuje się jak kotły i jednocześnie z nimi.

2. Ciśnienie próbne sprawdza się manometrem kontrolującym dostarczonym przez rewidenta.

3. Kocioł uważa się za wytrzymujący próbę, jeżeli nie ujawnia się pęknięcia lub trwałe odkształcenia blach i o ile połączenia poszczególnych blach okażą się szczelne. Przesączenie się wody przez szwy, połączenia rur i nity w postaci drobnych kropli t. z. łez, za nieszczelność uważać nie należy. Ciśnienie próbne nie powinno trwać dłużej niż pięć minut, poczem zniża się do roboczego i utrzymuje na tej wysokości przez czas trwania rewizji.

4. Z wypróbowaniem kotła ciśnieniem wodnym połączone jest wyregulowanie zaworów bezpieczeństwa i sprawdzenie manometrów.

5. Gdyby jedna z rewizji lub próba wodna wykazała w kotle braki grożące niebezpieczeństwem, wtedy dalsze używanie kotła powinno być wzbronione do czasu usunięcia tych braków oraz ponownej rewizji i próby kotła.

W wypadkach tych rewident ma prawo zapewnić nieużywanie kotła przez opieczetowanie go, w sposób jednak pozwalający na wykonanie potrzebnych napraw. O zatrzymaniu pracy kotła zapisuje się do książki kotłowej z wymienieniem powodów, dla jakich je zarządzone.

6. Gdyby rewizja wewnętrzna lub zewnętrzna wykazała, że stan kotła nie zapewnia bezpiecznej jego pracy do terminu wyznaczonej próby wodnej, to wtedy ten uprzednio wyznaczony termin powinien być przez rewidenta skrócony lub ciśnienie robocze niżzone.

7. Rewizję zewnętrzną wykonywa się co rok, rewizję wewnętrzną nie później, niż w trzy lata od dnia takiej rewizji. Wypróbowaniu ciśnieniem wodnym podlega każdy kocioł nie później, niż w sześć lat po ostatniej próbie. Kotły, których wiek przekroczył 24 lata podlegają próbie wodnej co lat 3. Rewizja zewnętrzna może być zaniechana w tym roku, w którym wypróbowano kocioł ciśnieniem wodnym.

8. Niezależnie od powyższych terminowych rewizji i prób, rewizje wewnętrzne powinny być wykonywane w każdym czasie, kiedy stan kotła tego wymaga, a w szczególności po dwuletniej nieczynności kotła, rewizje zaś wewnętrzne i próby wodne po znaczniejszej naprawie, jak zmianie części płaszcza, wymianie lub wyjęciu rury płomiennej o średnicy większej niż 100 mm. w świetle, po naprawie wykonanej spawaniem za pomocą płomienia lub prądu elektrycznego, a także po zatonięciu kotła w czasie kiedy był pod parą i po pożarze pomieszczenia kotła. Przed wykonaniem powyższych napraw, jak również o zatonięciu kotła, utworzeniu się wypuklin lub pęknięć

blach, właściciel kotła lub jego zastępca powinien powiadomić organy dozoru kotłów.

W miarę wykonania rewizji lub próby kotła z powodów wyżej wymienionych poprzednio wyznaczone terminy rewizji i próby wodnej zostaną odpowiednio przesunięte.

W razie potrzeby wypróbowania kotła na statku morskim ciśnieniem wodnym po reperacji wykonanej w porcie obcym, próbę wodną obowiązany jest wykonać mechanik statku, zapisać o jej dokonaniu w książce rewizji kotła i zawiadomić o tem na piśmie właściwe organy dozoru kotłów po przybyciu do portu ojczystego. Organ te mogą próbę uznać, poświadczając ją w książce rewizji kotła, lub zarządzić ponowną próbę.

9. Rewizje zewnętrzne mogą być wykonywane w każdym czasie poza wskazanymi terminami.

10. Gdyby kocioł ze względu na warunki żeglugowe nie mógł być w oznaczonym terminie przygotowany do rewizji wewnętrznej lub próby wodnej, wtedy termin ten może być przedłużony do dwóch miesięcy, o ile według zdania rewidenta, pozwala na to stan kotła.

Wybór dnia rewizji wewnętrznej, zewnętrznej lub próby wodnej następuje po porozumieniu się rewidenta z używającym kotła. Gdy do takiego porozumienia nie doszło, wtedy ostateczny termin wyznacza rewident przynajmniej na 30 dni naprzód. Rewizja zewnętrzna może być dokonana bez uprzedniego porozumienia.

11. Rewizje wewnętrzne i próby wodne powinny być wykonywane zasadniczo w przystani ojczystej statku w czasie możliwie wolnym od żeglugi lub w czasie wolnego postoju statku, a tylko w wyjątkowych wypadkach, w każdym czasie. O ile statek nie ma stałej przystani, wtedy właściciel jego lub używający statku powinien niezwłocznie zawiadomić organy dozoru o miejscu zimowego postoju statku, lub miejscu postoju dla wykonania rewizji, próby lub reparacji.

12. W wypadkach nieprzygotowania kotła do rewizji wewnętrznej lub próby wodnej w terminie ostatecznie ustalonym po porozumieniu, ma być wzbronione dalsze używanie kotła i w razie potrzeby kocioł opieczętowany.

13. Dokładne miejsce mieszkania właściciela lub używającego statku powinno być podane organom dozoru kotłów.

Odbiór kotłów nowych i przeniesionych.

§ 16. 1. Wszystkie kotły nowe lub przeniesione na inny statek, na których ustawienie wydano pozwolenie, zanim będą użyte do pracy, podlegają odbiorowi technicznemu przez organa dozoru kotłów. Odbiór kotła odbywa się na statku i polega:

- a) na sprawdzeniu wymiarów kotła, jego ustroju, uzbrojenia, rodzaju materiału użytego do budowy kotła, wogóle zgodności ustawienia i zbudowania kotła oraz urządzeń do niego należących z obowiązującymi przepisami, zatwierdzonymi rysunkami, opisami, planami i zastrzeżeniami wymienionymi w pozwoleniu na ustawienie,

- b) na wypróbowaniu kotła ciśnieniem wodnym, przyczem ma być sprawdzone położenie kresy linii wodnej i ogniowej na tabliczkach i wskaźówek poziomu wody przy wodowskazach, i
- c) na sprawdzeniu działania urządzeń zasilających, wodowskazów, manometrów, zaworów bezpieczeństwa i innych, wogóle całego urządzenia kotła, kiedy jest pod parą.

2. Odbiór kotła rewident stwierdza wybiciem cechy na główkach nitów godła, N. urzędowego kotła i protokołem (wzór SA), napisanym w dwóch egzemplarzach, w których ma być zaznaczone, że:

- a) kocioł, jego ustanowienie i urządzenie do kotła należące odpowiadają obowiązującym przepisom i są zgodne z zatwierdzonymi rysunkami i pozwoleniem,
- b) ciśnienie próbne żądanej wysokości wytrzymał dobrze,
- c) kocioł, urządzenia zasilające, wodowskazy, manometry i zawory bezpieczeństwa zostały sprawdzone pod parą przy roboczym ciśnieniu i że na zasadzie powyższego, kocioł może być używany przy danym roboczym ciśnieniu.

Protokół ma być zakończony wymiennieniem dnia odbioru kotła, opatrzony pieczętką i podpisem rewidenta.

Jeden egzemplarz protokołu dołącza się do książki rewizji kotła, a drugi przechowuje się w aktach kotła.

3. Odbiór techniczny kotła powinien być dokonany o ile możliwości przez jednego i tego samego rewidenta.

4. Zaświadczenie z odbioru technicznego i pozwolenie na używanie kotła, o ile to ostatnie nie zostało później uchylone na zasadzie wyników rewizji i prób, utrzymuje swoją moc przez przeciąg czasu, w którym się kocioł używa z zachowaniem jego ustroju, ustawienia i warunków, stwierdzonych przy odbiorze technicznym kotła.

W razie wykonania zasadniczych zmian w ustroju kotła, nadaniu mu innych form jak poprzednia i wogóle w wypadkach kiedy treść wydanego pozwolenia na ustawienie kotła będzie naruszona, należy uzyskać nowe pozwolenie.

5. Kotły zbudowane zagranicą, podlegają odbiorowi technicznemu w myśl niniejszych przepisów.

Kres używania kotła.

§ 17. Najdalej po upływie 30 lat od dnia rozpoczęcia używania kotła po jego zbudowaniu, kocioł jako taki nie może być używany i wtedy rewident zdejmuje z niego godło i zabiera je wraz z książką rewizji kotła po uprzednim wpisaniu do niej o niezdatności kotła do dalszego użytku. W ten sposób postępuje się z kotłami, które nie mogą być używane z innych powodów.

Obsługa kotłów.

§ 18. Do samodzielnej obsługi kotłów mogą być dopuszczeni mężczyźni w wieku niemniej niż 21 lat, trzeźwi i pewni, którzy wykazują umiejętność obsługi kotła odpowiedniemi doświadczeniami i egzaminem.

Książka rewizji kotła.

§ 19. 1. Każdy kocioł powinien mieć urzędową książkę kotłową (wzór SB) wydaną przez organ dozoru nad kotłami, która jest dowodem prawa używania kotła. W książce tej powinny być wszyte pod pieczęcią pozwolenie na ustawienie kotła, protokół odbioru technicznego, opis i rysunki kotła oraz jego pomieszczenie, dowody wypróbowania użytych do budowy kotła materiałów, a także zapisywane wyniki rewizji i prób wodnych, oraz zarządzenia rewidentów. Grzbiet książki powinien być tak obszerny, żeby pozwalał na swobodne wszyte i pomieszczenie wymienionych dowodów.

2. Książka powinna mieć wymiary 21×33 cm., ma być przechowywana na statku i przedstawiana na żądanie rewidentów i władz nadzorczych.

3. Odpisy zapisów w książce kotłowej mają być przechowywane w aktach poszczególnych oddziałów organów dozoru kotłów wraz z drugimi egzemplarzami rysunków, opisu i protokołu z odbioru kotła.

Wybuch kotła.

§ 20. W razie wybuchu kotła używający go lub jego zastępca winien niezwłocznie zawiadomić o tym właściwe organa dozoru kotłów, które ustala protokół przyczyny wybuchu. Do czasu ustalenia stanu rzeczy na miejscu i spisania protokołu, uszkodzone części nie mogą być naprawiane lub usuwane i powinny pozostać nienaruszone z wyjątkiem wypadku, kiedy ich usunięcie jest konieczne dla ratunku ludzi, przeszkodzenia dalszym skutkom wybuchu lub ratunku statku przed zatonięciem.

V. PRZEWODY.

§ 21. 1. Rury dla przewodów parowych powinny być wykonane z żelaza zlewne lub stali. Przewody zasilające tudzież rurki o małym prześwicie dla uzbrojenia, mogą być wykonane z miedzi. Rury powinny być bez szwu. Zawory i kształtki z żelaza lanego mogą być stosowane do przewodów dla pary nasyconej o ciśnieniu nie wyższym, niż 12 Atm. o ile są wykonane z wyborowego materiału i mają formę kulistą.

2. Połączenia poszczególnych rur przewodów powinny być wykonane w sposób odpowiadający wymaganiom tegoczesnej techniki: Połączenia rur dla pary kołnierzami umocowanymi wyłącznie sposobem lutowania nie mogą być stosowane.

3. Przewody mają być ułożone w miejscach dostępnych. Swobodne wydłużanie się przewodu pod wpływem temperatury powinno być zabezpieczone za pomocą kompensatorów, o ile sama linja układu przewodu nie zapewnia mu swobodnego wydłużenia i ułatwione przez odpowiednie podparcie przewodu.

4. Przewody mają być w najniższych miejscach opatrzone w odwodnienia.

5. Przy próbach wodnych kotłów, przewody dla pary między kotłem i maszyną próbuje się ciśnieniem wraz z nim. Jednocześnie z rewizjami zewnętrznymi kotłów podlegają rewizjom przewody parowe i wyniki rewizji wpisuje się do ksiąg rewizji kotła.

VI. POZWOLENIA NA USTAWIANIE KOTŁÓW.

§ 22. 1. Pozwolenia na ustawianie kotłów wydają na zasadzie podania: a) dla kotłów na statkach przeznaczonych do pływania na wodach wewnętrznych: władze przemysłowe II instancji, b) dla kotłów na statkach morskich i portowych — odnośne urzędy marynarki handlowej.

2. Podanie powinno zawierać: a) imię, nazwisko i miejsce zamieszkania właściciela statku, b) nazwę, imię lub № statku, na którym ma być kocioł ustawiony, c) przeznaczenie statku, d) nazwę portu ojczystego dla statków morskich i portowych, nazwę rzeki, jeziora, kanału i przystani ojczystej dla statków innych.

Jedno podanie wystarcza dla wszystkich jednokotłowych kotłów ustawianych jednocześnie na tym samym statku.

3. Do podania dołączyć należy dla każdego kotła: a) opis kotła, b) rysunek kotła, c) rysunek tej części statku, na którym kocioł ma być ustawiony i d) zaświadczenie z wypróbowania materiałów użytych do budowy kotła.

O ile podanie dotyczy ustawienia nowego kotła, wymienione załączniki należy złożyć w trzech, dla kotłów morskich i portowych w dwóch egzemplarzach każdy, przy przeniesieniu zaś kotła na inny statek — rysunek nowego pomieszczenia kotła w trzech, ewentualnie dwóch egzemplarzach i książkę rewizji kotła.

4. Opis kotła powinien wskazywać: a) nazwę firmy, która zbudowała kocioł, b) numer fabryczny kotła, c) rok zbudowania kotła, d) rodzaj materiałów użytych do budowy kotła, e) dopuszczalne robocze ciśnienie pary, f) rodzaj, ilość i wydajność urządzeń zasilających, g) rodzaj i ilość urządzeń spustowych, h) ilość i rozmieszczenie manometrów, k) rodzaj, ilość i rozmieszczenie urządzeń wodowskazowych, l) ilość zaworów bezpieczeństwa i wymiary ich prześwitów, m) wysokości linji wodnej odniesionej do pewnego stałego punktu kotła, n) wielkość powierzchni ogrzewalnej, p) wielkość powierzchni rusztu i jej stosunek do powierzchni ogrzewalnej lub z braku rusztu wskazany inny sposób opalania kotła i rodzaj paliwa, r) inne szczegóły jakie wskaże potrzeba. Opis ma być opatrzony datą i podpisany przez wytwórcę kotła.

5. Rysunek kotła ma zawierać: a) nazwę firmy, która zbudowała kocioł i numer fabryczny kotła, b) wszystkie szczegóły potrzebne dla sprawdzenia wytrzymałości kotła, jego szwów, powierzchni ogrzewalnej, linji wodnej i ogniowej, wogóle danych, które w połączeniu z opisem pozwalałaby na sprawdzenie zgodności rysunkowej kotła z niniejszymi przepisami, c) mieć oznaczoną linję wodną.

Rysunek powinien być wykonany w wymiarze nie mniejszej, niż jeden do dwudziestu, opatrzony datą i podpisany przez wytwórcę kotła, wymiarka ma być na rysunku wskazana. Jeden rysunek, o ile nie jest wykonany na płótnie, powinien być naklejony na płótno i mieć przewidzianą zakładkę szerokości trzech i długości trzydziestu trzech centymetrów do wszycia do książki rewizji kotła.

6. Rysunek pomieszczenia kotła ma obejmować tę część statku w przekroju podłużnym i poprzecz-

nym, w której kocioł ma być ustawiony, i sąsiadujące z kotłem pomieszczenia, a także wskazywać sposób usadowienia kotła. Rysunek powinien być wykonany w wymiarce nie mniejszej, niż jeden do stu, na rysunku wskazanej i podpisany przez właściciela statku. Na rysunku ma być ponadto oznaczona nazwa statku i numer fabryczny kotła.

7. Opisy, rysunki i dokumenty dołączone do podania powinny mieć wymiary dwadzieścia jeden na trzydzieści trzy centymetry lub w taki format złożone.

8. Władza wymieniona w p. 1, po stwierdzeniu że kocioł, jego ustawienie i urządzenia odpowiadają rysunkowo i opisowo wymaganiom niniejszych przepisów, wydaje pozwolenie na ustawienie kotła, zawiadamia o tem zainteresowanego (wzór SE) i przesyła pozwolenie (wzór SC) wraz z dwoma egzemplarzami zatwierdzonych rysunków, opisów i planów tudzież świadectw z wypróbowania materiałów, odnośnym organom dozoru kotłów dla dokonania technicznego odbioru kotła. W pozwoleniu mogą być zastrzeżone wymagania mniejszego znaczenia. W razie nieuwzględnienia podania zwraca się go zainteresowanemu (wzór SF) z zażnaczeniem powodu odmowy pozwolenia. Gdyby powody odmowy nastęrczały wątpliwości, wtedy przysługuje zainteresowanemu prawo odwołania się w ciągu dni czterestu do Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Podania powinny być załatwiane w ciągu czasu nie dłuższym ponad dwadzieścia dni od dnia złożenia podania.

9. Stowarzyszeniom dozoru kotłów przysługuje prawo przedwstępne sprawdzenia rysunków opisów, dokumentów, wogóle podania, o ile ono należy do członka Stowarzyszenia. W tym wypadku Stowarzyszenie po opatrzeniu podania swoim wnioskiem, przesyła go bezpośrednio władzy w p. 1 wymienionej.

10. Odbiór techniczny kotła następuje w najkrótszym okresie czasu po zawiadomieniu organów dozoru kotłów przez właściciela statku, że kocioł jest gotowy do odbioru. O wykonaniu odbioru organy dozoru zawiadamiają (wzór SD) władze w p. 1 wymienione.

11. Wydanie właścicielowi statku książki rewizji kotła jest dowodem zezwolenia na używanie kotła.

12. Na ustawianie kotłów nieznanego pochodzenia pozwolenie nie może być wydane.

VII. ZMIANA WŁAŚCICIELA KOTŁA.

§ 23. O przejściu kotła w władanie innego właściciela, poprzedni właściciel jak i nowonabywca obowiązani są zawiadomić władze w § 22 wskazane i organy dozoru kotłów, przyczem nowonabywca ma wskazać dokładnie miejsce swego mieszkania i przystań lub port ojczysty statku.

VIII. POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE.

§ 24. 1. Kotły wszystkie zbudowane lub których budowę rozpoczęto przed dniem 1 stycznia 1924 r. mogą być używane nadal na zasadzie wydanego pozwolenia podług uprzednio obowiązujących rozporządzeń. Kotły wymienione podlegają, odnośnie do wykonywania bezpośredniego dozoru nad

niemi, § 14 niniejszego rozporządzenia z wyjątkiem stosowania do nich wysokości ciśnienia wodnego przy próbach, która powinna być utrzymana w granicach wymagań i rozporządzeń dawniejszych. W razie wykonania zasadniczej zmiany w pierwotnym ustroju kotła przez przebudowę lub przeniesienia kotła na inny statek — rozporządzenie niniejsze obowiązuje w całości.

2. Kotły ustawione na statkach przeznaczonych do pływania na wodach wewnętrznych, powinny być w ciągu roku po ogłoszeniu niniejszych przepisów, opatrzone w a) rurki ochronne przy zaworach bezpieczeństwa w myśl wymagań § 6, b) w manometry z podziałką wyrażoną w kilogramach na centymetr kwadratowy i kran z kołnierzem do zakładania kontrolującego manometra w myśl § 7, c) wskazówki linii wodnej sięgające do wodowskazów w myśl § 8. Obsługujący kotły powinni odpowiadać wymaganiom § 18.

3. Właściciele lub zastępcy właścicieli statków przeznaczonych do pływania na wodach wewnętrznych, powinni w czasie nie dłuższym, niż po dzień 1 lipca 1924 r. złożyć odnośnym organom dozoru kotłów posiadane dokumenty kotłowe dla wymiany ich na książkę rewizji kotła w myśl § 19. Gdyby wymaganych dowodów nie było i otrzymanie ich od wytwórcy kotła niemożliwe, organy dozoru kotłów zrobią opis i szkic kotła z zasadniczymi wymiarami wziętymi z natury i określą ciśnienie robocze pary, o ile ono nie jest na godle wskazane, podług obliczenia, przyjmując za granicę najwyższej wytrzymałości materiału 30 kg. na mm², w zależności od stanu kotła.

4. Do czasu wydania odnośnych rozporządzeń o wytrzymałości materiałów przeznaczonych do budowania kotłów w granicach Państwa wybór gatunku tych materiałów może być pozostawiony wytwórcy kotła i jego odpowiedzialności, wyniki jednak wypróbowania materiałów powinny być przez niego dostarczone. Dla obliczenia poszczególnych części i połączeń kotła mogą być stosowane przepisy przyjęte przez zjazd Międzynarodowego Związku Stowarzyszeń dozoru kotłów, z wyjątkiem kotłów morskich, dla których wyliczenia powinny odpowiadać wymaganiom jednego z odnośnych przepisów uznanych międzynarodowo.

Wytrzymałość materiałów dla kotłów budowanych zagranicą oraz obliczenie poszczególnych części kotła powinny odpowiadać technicznym wymaganiom dla tych materiałów i obliczeń jakie obowiązują w państwie, gdzie buduje się kocioł. Dowody wypróbowania materiałów powinny być poświadczane przez organy upoważnione do wykonywania prób i wykonawcę kotła a ponadto przez konsulat polski.

IX. WEJŚCIE W ŻYCIE ROZPORZĄDZENIA.

§ 25. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1924 r. i jednocześnie traci moc w stosunku do nowobudowanych kotłów wszystkie odnośne rozporządzenia dotychczas stosowane w granicach Rzeczypospolitej.

Minister Przemysłu i Handlu: *Szydłowski*

Załącznik do rozp. Min. Przem. i Handlu
z dn. 29.X. 1923, Dz. U. R. P. № 119, poz. 958.

Wymiar 21×33 cm.

Wzór SA.

P R O T O K Ó Ł

o odbiorze technicznym
KOTŁA № _____ urzędowy
mojskiej
ustawionego na statku żeglugi wewnętrznej
portowym

nazwa statku i jego przeznaczenie _____

Kocioł zbudowany w fabryce _____

w _____ roku za № _____ fabrycznym na ciśnienie robocze _____ Atm. został przez
niżej podpisanego w myśl rozp. z dn. _____ 1923 r. (Dz. U. R. P. № _____ poz. _____)
sprawdzony co do ustroju, wymiarów, uzbrojenia i ustawienia oraz wypróbowany ciśnieniem wodnym na
_____ Atm. podług kontrolnego manometra.

Kocioł był uprzednio używany _____

Opis kotła i jego zasadnicze wymiary _____

Powierzchnia ogrzewalna kotła po stronie wody wynosi _____ m²

Powierzchnia przegrzewacza pary _____ m²

Powierzchnia rusztu _____ m² stosunek $\frac{p.o.}{p.r.}$

Kocioł jest zbudowany _____

Materiał kotła został wypróbowany przez _____

Linia wodna w kotle, oznaczona kreską na tabliczce leży _____ mm. ponad linią ogniową i na
wysokości _____ mm. od _____

Strzałki przy wodowskazie leżą na wysokości _____ mm. od środka dolnego krana wo-
dowskazowego z przodu kotła i _____ mm. z tyłu kotła.

Kocioł ma:

a) _____ urządzenia zasilające, mianowicie _____ o wydajności
_____ litr. (godz. i _____ o wydajności _____ litr.) godz. działające
niezależnie od siebie.

b) _____ zawory zasilające o prześwicie _____ mm. zamykane ciśnieniem z kotła.

c) _____ szkła wodowskazowe i _____ krany probiercze z których
_____ są umieszczone z przodu a _____ z tyłu kotła.

d) _____ zawory bezpieczeństwa każdy o prześwicie _____ mm. obciążone sprę-
żynami, które przed dalszym dociągnięciem są zabezpieczone w sposób _____

e) _____ manometry z oznaczoną czerwoną kreską wysokością roboczego ciśnienia
przy _____ Atm. umieszczone _____

f) _____ urządzenia do opróżniania kotła z wody umieszczone _____

Godło fabryczne jest umieszczone _____

Dopelnienia _____

Wobec tego, że ustrój kotła, jego uzbrojenie i ustawienie są zgodne z zatwierdzonemi w pozwo-
leniu z dn. _____ za № _____ rysunkami, opisem i warunkami i że wykazane powyżej

ciśnienie wodne kocioł wytrzymał dobrze jak również, że odbiór kotła pod parą wykazał pewność działania całego urządzenia, pozwala się na jego używanie przy roboczym ciśnieniu _____ Atm. na dowód czego wybito na nitach godła cechę i książkę rewizji kotła wydano.

dn. _____ 192__ r.

Pieczęć i podpis.

Protokół wszyć do książki rewizji kotła.

Wymiar 21×33 cm.

Wzór SB.

(Strona 1).

Na mocy § 19 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu
z dnia _____ 1923 r. (D. U. R. P. № _____ poz. _____)

KSIĘGA REWIZJI KOTŁA

№ _____ urzędowy

ustawionego na statku żeglugi _____
morskiej _____
portowym _____ w fabryce _____
nazwa statku _____

Robocze ciśnienie _____ Atm.

Powierzchnia ogrzewalna _____ m²

№ fabryczny _____

Rok zbudowania _____ w fabryce _____

Opis kotła i jego zasadnicze wymiary _____

Przyjęty pod dozór _____

dnia _____ 19__ r.

Książka powinna być przechowywana na statku i przedstawiona na żądanie władz nadzorczych.

(Strona 2).

Port ojczysty statku morskiego _____
portowego _____

Przystań ojczysta statku _____
żeglugi wewnętrznej _____
miejsowość _____
gmina _____
powiat _____

Nazwa wód wewnętrznych _____
na jakich statek pływa _____
rzeka _____
jezioro _____
kanał _____

Przeznaczenie statku _____

Nazwisko i siedziba przedsiębiorstwa lub właściciela statku _____

Przeznaczenie kotła _____

Dopełnienia _____

W księgę wszyto pod pieczęcią następujące dokumenty kotła: _____

Pieczęć i podpis

_____ dnia _____ 19__ r.

(Strona 3).

Wyniki rewizji i prób kotła.

(Strona 4).

Dzień wykonania			Wyniki rewizji i prób oraz zlecenia	Termin następnej	
Rewizji		Próby		próby	rewizji
zew.	wewn.				

Wymiar 21 X 33 cm.

Wzór 5C.

Urząd Wojewódzki w _____

№ _____

Nadzór kotłów.

Na mocy rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia _____ pozwala się _____

ustawić kocioł, zbudowany w fabryce _____
 za № fabr. _____ w 19__ r. na ciśnienie _____ Atm. z pow. ogrzew. _____ m²
 na statku _____ przeznaczonym do _____
 pływającym na _____ i mającym przystań ojczytą _____

Zgodnie z dołączonymi do niniejszego rysunkami kotła, miejsca ustawienia i opisami, z zastrzeżeniem że przed użyciem kotła do pracy będzie on w myśl rozporządzenia z dnia _____ 1923 roku sprawdzony i wypróbowany i że _____

_____ dnia _____ 19__ r.

Wojewoda:

Załączniki.

Wymiar 21×33 cm.

Wzór SD.

Bezpośredni dozór kotłów _____
 № _____ w _____

Zawiadamia Wydział Przemysłowy Urzędu Wojewódzkiego w _____
 że zgodnie z wymaganiem rozporządzenia z dn. _____ 1923 r. **pozwolił** używać,
 kocioł № fabr. _____ ustawiony na zasadzie pozwolenia Urzędu Wojewódzkiego za № _____
 z dnia _____ 19____ r. na statku _____
 z warunkiem, że _____

kotłowi przyznano № _____ urzędowy i księgę rewizji właścicielowi wydano.
 Właściciel kotła _____ został członkiem Stowarzyszenia _____

Pieczęć i podpis

dn. _____ 19____ r.

Wymiar 21×33 cm.

Wzór SE.

Urząd Wojewódzki w _____

№ _____

Nadzór kotłów.

Na mocy rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia _____
 zawiadamia _____

że w myśl podania z dnia _____ pozwolenie na
 ustawienie kotła № fabryczny _____ na statku _____

zostało wydane w dniu _____ za № _____
 i przesłane organom dozoru kotłów _____
 w _____ z poleceniem dokonania odbioru
 technicznego kotła.

dnia _____ 19____ r.

Wojewoda:

Wymiar 21×33 cm.

Wzór SF.

Urząd Wojewódzki w _____

№ _____

Nadzór kotłów:

Na mocy rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia _____
 zawiadamia _____

o udzielenie pozwolenia na ustawienie kotła № fabryczny _____ 19____ r.
 na statku _____
 nie zostało uwzględnione z powodu _____

Dołączone do podania w _____ egzemplarzach dowody
 zwraca się jednocześnie.

dnia _____ 19____ r.

Wojewoda:

Wymiar 21×33 cm.

Wzór SE.

Urząd Marynarki Handlowej

w _____

№ _____

Nadzór kotłów

Na mocy rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia _____

zawiadamia _____

że w myśl podania z dnia _____

19 _____

r. pozwala na

ustawienie kotła, zbudowanego w fabryce _____

za № fabrycznym _____

na statku morskim _____

portowym _____

Odbiór techniczny kotła będzie dokonany po zawiadomieniu Urzędu, że kocioł jest do tego odbioru przygotowany.

_____

dnia _____

19 _____

r.

Naczelnik Urzędu:

Wymiar 21×33 cm.

Wzór SF.

Urząd Marynarki Handlowej

w _____

№ _____

Nadzór kotłów

Na mocy rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia _____

zawiadamia _____

że podanie z dnia _____

19 _____

r. o udzielenie pozwolenia na ustawienie kotła № fa-

bryczny _____

na statku _____

nie zostało uwzględnione z powodu _____

Dołączone do podania w _____ egzemplarzach dowody zwraca się jednocześnie.

_____

dnia _____

19 _____

r.

Naczelnik Urzędu

Sprostowania:

a) W Dz. U. R. P. z 1923 r. № 119, poz. 958 w rozporządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 października 1923 r. w przedmiocie budowy, ustawiania i dozoru kotłów parowych na statkach w § 6 p. 2:

$$\text{zamiast: } F = 15 \cdot H \frac{1000}{P \cdot K}$$

$$\text{winno być: } F = 15 \cdot H \sqrt{\frac{1000}{P \cdot K}}$$